

شرایط و قوانین مرخصی زایمان

همه چیز درباره مرخصی زایمان و کمک هزینه‌های بارداری

با پررنگ‌تر شدن نقش زنان در تمام فعالیت‌های اجتماعی، به ویژه اشتغال بانوان و افزایش تعداد زنان شاغل، در حال حاضر بارداری و مرخصی زایمان یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های بانوان شاغل است. قوانین تأمین اجتماعی برای برطرف کردن دغدغه‌های زنان شاغل و همچنین برطرف کردن نگرانی‌های کارفرمایان برای پرداخت حقوق به مادران باردار، راهکارهایی را در نظر گرفته است.

در این بخش قصد داریم به صورت کامل در مورد مرخصی زایمان، کمک هزینه بارداری، شرایط مرخصی زایمان، قوانین و مدارک مورد نیاز برای دریافت مرخصی زایمان، استفاده از مرخصی دوران شیردهی و کمک هزینه بارداری و همچنین شرایط استفاده از بیمه بیکاری بعد از زایمان و ... صحبت کنیم.

مرخصی زایمان چیست؟

- ❖ مرخصی زایمان بابت وضع حمل و زایمان به کارگران و کارمندان زن تعلق می‌گیرد.
- ❖ مدت استفاده از مرخصی زایمان ۶ ماه بوده، اما بعد از تصویب «قانون تنظیم جمعیت خانواده» در سال ۹۲، مدت زمان مرخصی زایمان به ۹ ماه افزایش یافته است.
- ❖ نهادهای دولتی این قانون را اجرا نموده و مدت مرخصی زایمان را ۹ ماه در نظر می‌گیرند.
- ❖ مرخصی زایمان به همه زنان شاغل تعلق می‌گیرد، اما دریافت کمک هزینه بارداری در شرکت‌های خصوصی مطابق قوانین تأمین اجتماعی است و در برخی از شرکت‌های دولتی نیز بر اساس بخش‌نامه‌های داخلی عمل خواهد شد.
- ❖ مرخصی بارداری جزء سوابق کارگر محسوب می‌شود و حقوق ایام مرخصی زایمان طبق مقررات قانون تأمین اجتماعی پرداخت خواهد شد؛ همچنین در این مدت پاداش و عیدی نیز به بیمه‌شده تعلق می‌گیرد.
- ❖ دوره مرخصی زایمان جز ایام تعلیق از کار محسوب می‌شود و پس از مرخصی، کارگر زن به کار سابق خود بازمی‌گردد.

کمک هزینه بارداری چیست؟

- ❖ به بیمه‌شده‌گان زن در مدت استراحت پزشکی ایام بارداری، در صورتی که شرایط قانونی لازم را داشته باشند، کمک هزینه بارداری تعلق می‌گیرد.
- ❖ کمک هزینه بارداری و مرخصی زایمان مرتبط هستند و کمک هزینه بارداری به جای حقوق و دستمزد در دوران مرخصی پرداخت می‌شود.

قوانین و شرایط دریافت مرخصی زایمان و کمک هزینه بارداری

- ❖ طبق ماده ۶۷ قانون سازمان تأمین اجتماعی بیمه شده زن یا همسر بیمه شده مرد در صورتی که ظرف یکسال قبل از زایمان سابقه پرداخت شصت روز حق بیمه را داشته باشد می‌تواند به شرط عدم اشتغال به کار از کمک هزینه بارداری استفاده کند.
- ❖ طبق ماده ۶۸ قانون تأمین اجتماعی، بیمه شدن زن یا همسر بیمه شده مرد در صورتی که در طول مدت یک سال قبل از وضع حمل حق بیمه شصت روز را پرداخته باشد؛ از کمک هزینه‌ها و معاینه‌های پزشکی و معالجات قبل، حین و بعد زایمان استفاده خواهد کرد.
- ❖ بیمه شده می‌تواند به جای کمک هزینه‌های نامبرده، مبلغی وجه نقد را از سازمان تأمین اجتماعی درخواست نماید.

می‌رسد تعیین خواهد شد.

- ❖ مرخصی زایمان و بارداری برای فرزندان چهارم به بعد، تعلق نمی‌گیرد؛ مگر اینکه فرزندان قبلی فوت شده باشند.
- ❖ طبق ماده ۷۶ قانون کار در مواردی که به تشخیص پزشک سازمان تأمین اجتماعی، نوع کار برای کارگر باردار خطرناک یا سخت تشخیص داده شود، کارفرما باید تا پایان دوره بارداری کارگر بدون کسر حقوق کار مناسب تر و سبکتری به او ارجاع نماید.

حقوق ایام مرخصی زایمان (کمک هزینه بارداری) و نحوه محاسبه آن فرمول حقوق ایام مرخصی زایمان:

مبلغ پرداختی = مدت زمان استراحت تجویز شده × معادل دو سوم میانگین دستمزد روزانه در ۹۰ روز قبل از استراحت

$$\text{مثال: } ۳۰/۰۰۰ \times ۲ \div ۳ \times ۹۰ = ۱۸/۰۰۰/۰۰۰$$

متوسط دستمزد روزانه
در ۹۰ روز قبل از استراحت

مدت زمان استراحت

مبلغ قابل پرداخت

کمک هزینه زایمان:

- ❖ برای زایمان طبیعی مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال
- ❖ برای زایمان سزارین مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال حداکثر تا دو فرزند

مدت مرخصی زایمان

- ❖ مدت مرخصی زایمان تا ۳ فرزند، برای مادرانی که فرزندانشان را از شیر خود تغذیه می‌کنند:
- ❖ برای زایمان‌های یک قلو و دو قلو ۹ ماه؛
- ❖ برای زایمان‌های سه قلو و بیشتر یک سال می‌باشد.
- ❖ طبق ماده ۶۳ قانون، کمک هزینه بارداری (حقوق دریافتی در مدت استراحت پزشکی بعد از زایمان)
- ❖ حداکثر مدت ۶ ماه (۱۸۰ روز قبل و بعد از زایمان) بدون کسر ۳ روز اول است.
- ❖ حداقل ۳ ماه آن باید بعد از تاریخ زایمان باشد.

مرخصی استعلاجی قبل از زایمان:

- ❖ ممکن است در دوران بارداری، مادر به خاطر مشکلاتی و به تشخیص پزشک نیاز به استراحت در منزل داشته باشد در این صورت می‌تواند از مرخصی استعلاجی استفاده کند. این مرخصی تأثیری بر مرخصی بارداری ندارد و فرد می‌تواند از هر دو استفاده کند بدون آنکه مرخصی دوران بارداری کم شود.
- ❖ مرخصی استعلاجی اگر از ۱۵ روز در سال بیشتر نشود، فقط تایید پزشک معالج را لازم دارد.
- ❖ اگر بیشتر از ۱۵ روز و کمتر از ۶۰ روز باشد، تأییدیه پزشک مورد اعتماد سازمان تأمین اجتماعی را لازم دارد.
- ❖ اگر این دوره بیشتر از ۶۰ روز باشد، باید به تایید شورای پزشکی تأمین اجتماعی برسد.

شرایط دوران شیردهی

- ❖ طبق ماده ۷۸ قانون کار:
- ❖ مادران شیرده تا پایان دو سالگی کودک، پس از هر سه ساعت، نیم ساعت فرصت شیردهی دارند.
- ❖ این فرصت جزء ساعات کار آنان محسوب می‌شود.

مدارک لازم برای دریافت کمک هزینه بارداری و حقوق مرخصی زایمان

مدارک لازم برای گرفتن مرخصی بعد از زایمان:

- ❖ ارائه درخواست کتبی
- ❖ فتوکپی گواهی ولادت نوزاد
- ❖ شناسنامه مادر البته کپی صفحات اول و دوم
- ❖ فتوکپی شناسنامه نوزاد فقط صفحه اول

مدارک لازم برای گرفتن مرخصی قبل از زایمان:

- ❖ گواهی پزشک متخصص یا بیمارستان به مدت ۳۰ روز

مدارک لازم برای گرفتن کمک هزینه بارداری و حقوق مرخصی زایمان:

- ❖ اصل دفترچه درمانی
- ❖ گواهی پزشک معالج
- ❖ تائیدیه مراجع پزشکی ذیربط (حسب مورد)
- ❖ تصویر کلیه صفحات شناسنامه والدین
- ❖ تصویر شناسنامه فرزند
- ❖ خلاصه پرونده ترخیص بیمارستان

مدارک لازم برای گرفتن مرخصی دوران شیردهی:

- ❖ گواهی شیردهی از مرکز بهداشت منطقه به مدت ۳۰ روز

شرایط استفاده از بیمه بیکاری پس از مرخصی زایمان

- ❖ همانطور که اشاره شد؛ مرخصی زایمان براساس قانون کار جزو دوران تعلیق از کار محسوب شده و زنان شاغل بعد از پایان مدت مرخصی زایمان خود می‌توانند به شغل سابق خود بازگردند. در صورتی که کارفرما از پذیرش مجدد فرد خودداری کند، کارگر زن می‌تواند به هیئت‌های حل اختلاف وزارت کار مراجعه و از کارفرمای خود شکایت کند.
- ❖ پس از بررسی موضوع توسط هیئت‌های ذکر شده، چنانچه رای به بازگشت به کار صادر شود، کارفرما مکلف است کارگر را بپذیرد، در غیر این صورت شخص مورد نظر به سازمان تأمین اجتماعی برای دریافت مقرری بیمه بیکاری معرفی می‌شود. سازمان تأمین اجتماعی پس از بررسی پرونده و سابقه پرداخت حق بیمه برای این شخص، متناسب با سنوات پرداخت حق بیمه و ... مقرری بیمه بیکاری منظور خواهد کرد.